

Що робити, якщо Ви втратили документи, які дають вам право вільно розпоряджатися своїм майном? Як відновити свідоцтво про шлюб чи розірвання шлюбу, документи про усиновлення?

Ці та інші факти називаються фактами, що мають юридичне значення – тобто такі, з якими закон пов'язує виникнення, зміну або припинення правовідносин. Як встановити такі факти у випадку втрати відповідних документів, ми розкажемо Вам у цій статті.

Можливість вирішення цієї проблеми врегульована цивільним законодавством. Так ст. 256 Цивільного процесуального Кодексу України (далі – ЦПК України) передбачено можливість встановити факт, що має юридичне значення, в судовому порядку. Але для можливості звернення до суду необхідна наявність певних умов.

Наприклад, справи про встановлення факту належності особі паспорта, військового квитка, квитка про членство в об'єднанні громадян, а також свідоцтв, що їх видають органи державної реєстрації актів цивільного стану, судовому розгляду в окремому провадженні **не підлягають**.

Тож за яких умов можна звернутися до суду?

В порядку окремого провадження розглядаються справи про встановлення фактів, якщо: - згідно із законом такі факти породжують юридичні наслідки, тобто від них залежить виникнення, зміна або припинення особистих чи майнових прав громадян; - чинним законодавством не передбачено іншого порядку їх встановлення; - заявник не має іншої можливості одержати або відновити загублений чи знищений документ, який посвідчує факт, що має юридичне значення; - встановлення факту не пов'язується з наступним вирішенням спору про право.

В ст. 256 ЦПК України наведений невичерпний (неповний) перелік юридичних фактів, які можуть бути встановлені в судовому порядку, тобто **суд розглядає справи про встановлення факту:**

- 1) родинних відносин між фізичними особами;
- 2) перебування фізичної особи на утриманні;
- 3) каліцтва, якщо це потрібно для призначення пенсії або одержання допомоги по загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню;

4) реєстрації шлюбу, розірвання шлюбу, усиновлення;

5) проживання однією сім'єю чоловіка та жінки без шлюбу;

б) належності правовстановлюючих документів особі, прізвище, ім'я, по батькові, місце і час народження якої, що зазначені в документі, не збігаються з ім'ям, по батькові, прізвищем, місцем і часом народження цієї особи, зазначеним у свідоцтві про народження або в паспорті;

7) народження особи в певний час у разі неможливості реєстрації органом державної реєстрації актів цивільного стану факту народження;

8) смерті особи в певний час у разі неможливості реєстрації органом державної реєстрації актів цивільного стану факту смерті;

9) смерті особи, яка пропала безвісти за обставин, що загрожували їй смертю або дають підстави вважати її загиблою від певного нещасного випадку внаслідок надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

У судовому порядку можуть бути встановлені також інші факти, від яких

залежить виникнення, зміна або припинення особистих чи майнових прав фізичних осіб, якщо законом не визначено іншого порядку їх встановлення. Щоб встановити факт, який має юридичне значення, у судовому порядку, особі потрібно подати заяву, а люди, яких торкається питання встановлення цього факту, будуть зацікавленими особами. **Заява про встановлення фактів, які мають юридичне значення подаються до суду за місцем проживання.**

Заява має відповідати вимогам ст. 58 Цивільного процесуального кодексу України та загальним вимогам, встановленим ст.119 ЦПК України і містити:

- 1) причини неможливості отримання або відновлення документа, що посвідчує цей факт.
- 2) найменування суду, до якого вона подається (ч. 1 п. 1 ст. 119 ЦПК України).
- 3) до заяви додається довіреність чи інший документ, що підтверджує повноваження представника.
- 4) повне ім'я представника, його місце проживання, поштовий індекс та відомості про номери засобів зв'язку.
- 5) до заяви повинні бути додані документи, що підтверджують сплату судового

збору та оплату витрат на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи.

б) заява, подана однією особою, може містити вимоги про встановлення декількох фактів, що мають юридичне значення, які підлягають розгляду судом в одному провадженні.

Якщо Вам складно самим скласти таку заяву, або ви не знаєте, куди звернутися із проблемою втрати документів, і **ви маєте право на адвоката за рахунок держави**, - звертайтеся до місцевих центрів з надання БВПД на Тернопільщині:

Кременецький - м.Кременець, вул. Шевченка, 59А

Тернопільський- м.Тернопіль, вул. Шпитальна, 7

Чортківський - м.Чортків, вул. Шевченка, 54

Також отримати відповіді на запитання, які стосуються безоплатної правової допомоги – змін в законодавстві, уточнити категорії осіб, що мають право на безоплатну правову допомогу та інші – можна, зателефонувавши на єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги 0 800 213 103 (цілодобово та безкоштовно у межах України зі стаціонарних та мобільних телефонів).

Чортківський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги

Як встановити факт, що має юридичне значення?

**вул. Шевченка, 54, м.Чортків
Тернопільська область, 48500
тел. (03552) 2 09 50**